

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Idem probatur è psalmo secundo & variis locis Augustini, & è Sixto I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

cedit etiam altera ex professione religionis Christianæ profecta, ut eos in veram fidem & pietatem erudiendos magistris tradant; ita etiam Principes, quibus divinum numen ad procurandam in Republica pacem vices suas commisit, eò etiam studium suum porrigere debent, ut cives ad felicitatem æternam prosequendam compellant. quod omnino assequuntur, si per Episcopos, quæ ad fidei sinceritatem & mores componendos pertinent, populis denuntiari curent, res in hoc genere ab Ecclesia decretas suis legibus sanciant, & ne rebus constitutis vis aliqua fiat, sedulo invigilent. Ita enim fiet ut Imperij & Ecclesiæ pacem ex æquo inviolatam præstent.

III. Huic officio Theodosius Imperator se adstringi fatetur iis literis quas ad Synodum Ephesinam dedit: quarum testimonio eò lubentiùsutor, quòd Oecumenicæ Synodi iudicio approbatæ & in Acta relatæ sunt. Ex iis patet societatem & cognationem quandam inter Religionem & Rempublicam, ad Principis studium pertinere ecclesiastici status æquè ac Imperij pacem; regij muneris esse ut eum firmum & inviolatum præstet ex omnium consensu, pietatis religionisque sinceritatem tueatur, curèque ut eorum qui Clero adscripti sunt emendata sit castigatæque vita. Quare non alienum erit integra verba Theodosij referre, quæ præcipuas regulas complectuntur quibus Ecclesiæ Gallicanæ Libertas continetur. *Reipublica nostra constitutio eà quæ in Deum est pietate præcipuè nititur, multatque inter hanc & illam cognatio ac familiaritas intercedit. Nam & ex se invicem pendunt, & utraque prosperis alterius successibus incrementa sumit: quandoquidem ut vera religio iustâ actione perficitur, ita Republica utriusque ope nixa florescit. Cum itaque Deus Imperij habenas nobis tradiderit, isque qui imperio nostro parent, pietatis & securitatis quoddam quasi vinculum nos esse voluerit; harum inter se societatem, providentiæ & hominibus medios nos præbentes, indivulsam perpetuò conservare contendimus. Infra: Ante omnia autem in id operam damus ut ecclesiasticus status ejusmodi sit qui & Deum deceat, & temporibus nostris quàm maximè congruat, idemque ex omnium concordia & consensione suam tranquillitatem obtineat, tum per ecclesiasticarum controversiarum à turbis & seditionibus liber existat, tum demum ut pia religio ab omni reprehensione immunis perseveret; eorumque vita qui vel inter Clericos censentur, vel magno quoque inter illos sacerdotio funguntur, omni prorsus nevo & culpa vacet.*

IV. Hæc autem Ecclesiæ tuendæ provincia Christianis Principibus ab ipso Chri-

sto mandata est, ut veterum auctoritate & sacris Scripturis deprompta docemur. In eam sententiam Paulus Apostolus monet acceptum esse Deo ut Reges Christianæ fidei adscribantur, regiàmque majestatem Christiani facti retineant, utque perfidiam ejuratâ, ceteris Christianis tranquillam vitam præstent, cum omni pietate & sanctitate conjunctam. Hic est enim genuinus sensus horum verborum: *Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro Regibus, & omnibus qui in sublimitate sunt, ut quietam & tranquillam vitam agamus, in omni pietate & castitate. Hoc enim bonum est, & acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.* Officio autem illo Reges defungi non possunt, nisi merum imperium adhibeant, & jus gladij quod Deus illis mandavit. Vnde Augustinus: *Nam & terrena potestates, quando schismaticos persequuntur, ea regula se defendunt, quia dicit Apostolus, Qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit. non enim frustra gladium portat. Mox Donatistas alloquens: Cognoscetes vestri schismatis nefas, constituunt adversus vos pro sua sollicitudine ac potestate quod volunt.*

V. Ad Ecclesiæ Christianæ Tutitionem à Principibus præstandam referendus est etiam psalmus secundus: qui plenius ad Christum pertinet, quàm ad Davidem, ut ipsi Apostoli testantur. Is autem psalmus Principes omnes hortatur ut Dei Filium venerandi suscipiant; hoc est, ut se illi ministros, quæ Reges sunt, exhibeant, quemadmodum vere interpretatur Augustinus: *In hoc, inquit, Reges, sicut eis divinitus præcipiunt Deo serviunt, in quantum Reges sunt, si in regno suo bona jubeant, mala prohibeant, non solum quæ pertinent ad humanam societatem, verum etiam quæ pertinent ad divinam religionem. Et in epistola ad Bonifacium: Quomodo ergo Reges Domino serviunt in timore, nisi ea quæ contra jussum Domini sunt, religiosa severitate prohibendo atque plectendo? Aliter enim servit quæ homo est, aliter quæ Rex est. In hoc ergo serviunt Domino Reges, in quantum sunt Reges, cum ea faciunt ad serviendum illi quæ non possunt facere nisi Reges. Sixtus Romanus Pontifex in eandem sententiam hujus psalmi verba excepit, cum Imperatoribus gratulatur de proscrippta Nestorij hæresi: *Sciunt (nempe Imperatores) se illi sanerare sollicitudinem suam, qui eam cum grandi reddat usura. De qua re nos convenit gloriari, quia celestem Regem videmus fœderatos habere Reges terrarum. Intelligent, sicut ait David, & er-**

Relatio Synodi ad Theod. apud Augustinum in Epistola ad Romanos. Relatio Synodi ad Theod. apud Augustinum in Epistola ad Romanos.

Concil. Ephes. Part. 1. cap. 18. Synodus hæc ut dicitur in Actibus Synodicalibus. Relatio Synodi ad Theod. apud Augustinum in Epistola ad Romanos.

Relatio Synodi ad Theod. apud Augustinum in Epistola ad Romanos. Relatio Synodi ad Theod. apud Augustinum in Epistola ad Romanos.

1. Tim. 1.

Vide Augustinum ad Rom. lib. 1. cap. 25. Augustinus.

Augustinus.

Act. 4. & c. 18. Hebræos. 1.

Augustinus contra Cremon. lib. 1. cap. 31.

Item epistol. ad Bonifacium.

Sixtus epistol. ad Ioan. Antioch.

diti sunt, qui iudicant terram; quando, sicut dicit alibi, ipsi & omnes populi laudant nomen Domini. Hanc potestatem legum ferendarum pro fidei & disciplinae tuitione, summo Christi munere Ecclesiae concessam fuisse, ex eodem psalmo probat Augustinus, Donatistas increpans, qui de latis adversum se ab Imperatore legibus conquerebantur: Unde ergo presumimus, inquit, si vultis nosse, illum cogitate de quo Propheta pronuntiavit dicens: Adorabunt eum omnes Reges terrae, & omnes gentes servient illi. Et ideo hac Ecclesiae potestate utimur, quam ei Dominus & promisit & dedit. Imperatores enim, si in errore essent, quod absit, pro errore suo contra veritatem leges darent &c. Quando autem Imperatores veritatem tenent, pro ipsa veritate contra errorem jubent. Quod quisque contempserit, ipse sibi iudicium acquirit. Nam & inter homines penas luit, & apud Deum frontem non habebit, qui hoc facere noluit quod ei per cor Regis ipsa Veritas iussit. Ex mox: Si iussiones Regum non pertinent ad predicandam religionem, & sacrilegia prohibenda, quare ad Edictum Regis talia iubentis, etiam ipsi vos (Donatistae) signatis?

VI. Quare non dubitavit Leo Pontifex Leonem Imperatorem his verbis alloqui: *Debes incunctanter advertere, regiam potestatem tibi non solum ad mundi regimen, sed etiam maxime ad Ecclesiae presidium esse collatam; ut ausus nefarios comprimendo, & quae bene sunt statuta defendas, & quae veram pacem iis quae sunt turbata restituas. Alibi idem Pontifex profiteretur res humanas aliter tutas esse non posse, nisi quae ad divinam confessionem pertinent, & regia & sacerdotalis defendat auctoritas. Quare & Theodosio non solum regium sed etiam sacerdotalem animum inesse gaudet, ob Synodum Ephesinam indictam, proscriptionisque legibus suis haereticos; Et Marcianum Custodem fidei vocat ob percussum Eutychetem.*

VII. Solet ad asserendam Principibus tuendae Ecclesiae auctoritatem proferri celebris illa Constantini ad Episcopos oratio, qua illos intra Ecclesiam, se autem extra Ecclesiam Episcopum constitutum dixit, apud Eusebium. Sed si haec probatio in tetricum lectorem incideret, reponere posset, verbis Graecis aliam inesse sententiam, quae ad personas, non ad res ipsas, sit referenda; ita ut significetur Episcopos eorum curam gerere qui Ecclesiae adscripti fidem Christianam profiterentur; se vero Gentilium, qui essent extra Ecclesiam, saluti consulere, sacrificiis paganorum vetitis, dominici diei cultu & feriatiione praecipua, etiam ipsis Gentilibus, quemadmodum superioribus & sequentibus ca-

pitibus explicuit Eusebius. Quare satius est ab eo argumento abstinere, praesertim cum manifestiora suppetant. Quod si cui illa Episcopi appellatio arrideat, poterit eam tueri Eusebij auctoritate, qui hunc ipsum Constantinum, Episcoporum Synodis a se indictis interfuisse, atque rerum in deliberationem vocatarum se participem fecisse, communemque concordiam procurasse scripsit, tanquam *communem Episcopum* a Deo constitutum. Ob eam curam Marciano Augustino acclamatum est a Concilio Chalcedonensi: τῷ ἱερεῖ, τῷ βασιλεῖ. *Sacerdoti, Imperatori.* Ecclesiasticorum enim negotiorum statui externo ab illo Principe, quemadmodum a ceteris Principibus Christianis, optimè cautum erat: quorum in eo articulo tanta vigeat auctoritas, ut Socrates scripserit, ab Imperatorum arbitrio, ex quo Christianam fidem amplexi sunt, res ecclesiasticas pendisse.

VIII. Possent alia quamplurima in eandem sententiam testimonia congerere, quibus probatur ex officio Principibus incumbere ut pacem Ecclesiae tueantur. Sed abstinco a re notissima comprobanda, ut gradum faciam ad ea quae sunt remotiora a cognitione vulgi, scilicet ad disquisitionem ordinis quo in fide aut disciplina vindicanda utebantur Principes. Id eleganter explicuit Iustinianus in Libello quem Quinta Synodus sibi oblatam probavit; ita ut testimonium hinc prolatum & Iustiniani & Quintae Synodi Oecumenicae dici debeat. Ex eo discimus, emergentes haereseis a Principibus compressas, & pacem Ecclesiae constitutam per synodos Episcoporum, quas indixerunt Constantinus, Theodosij ambo, & Marcianus. Sed praeterea testatur quae a synodis definita sunt, legibus suis Principes confirmasse: *His itaque omnibus per diversa tempora subsequens, predicti pie recordationis nostri patres, ea quae in unoquoque Concilio iudicata sunt, legibus suis corroboraverunt & confirmaverunt, & haereticos, qui definitionibus predictorum sanctorum quatuor Conciliorum resistere & Ecclesias conturbare conati sunt, expulerunt.*

IX. Cum autem de confirmatione decretorum a Conciliis editorum agitur, distinguenda sunt ea quae fidem respiciunt ab iis quae de disciplina feruntur. Vis enim eorum quae fidei controversias ex scripturis & antiqua traditione dirimunt, non a Principum sed ab Episcoporum auctoritate pendet; quibus solis pascendas oves, non autem Caesari, Christus commisit. Quare solis Episcopis datum est ut de iure cognoscant, scilicet an opinio controversa inter

Eusebius l. i. de Vit. Const. cap. 37. ἡ δὲ πρὸς Κωνσταντῖνον ἐπισκοπὴν ἐκείνην ἐπιπέσειν ἐκεῖνον τὸν βασιλέα λέγει ὁ ἱερεὺς ὡς κοινὸν ἐπίσκοπον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

Conc. Chal. Act. v.

Socrates lib. 5. Hist. in Proemio. ἀπὸ τοῦ βασιλέως ἡ ἐκκλησία ἡρώδεται, ὡς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἡ ἐκκλησία ἡρώδεται.

Conc. v. Collat. t. Semper studium fuit orthodoxis & piis Imperatoribus patrias nostras, pro tempore exortas haereseis per congregationem religiosissimorum Episcoporum amovare, & recta fide sincerè praedicata, in pacem sanctam Dei Ecclesiam custodire.

Aug. ep. 166.

Leo ep. 11.

Idem ep. 11.

Idem ep. 9.

Idem ep. 17.

Eusebius l. 4. de Vit. Const. cap. 34. οὗτοι οὖν ὡς ἡμεῖς τῷ Θεῷ ἐκείνην ἐκκλησίαν ἡρώδεται, ὡς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἡ ἐκκλησία ἡρώδεται.